ARIELA QUIBONGA

và

HẠT GIỐNG MIMOSA

Gieo Hy Vọng, Gặt Tương Lai

Tài liệu Tổng thể của Dự án Giáo dục Môi trường dành cho Trẻ em và Thanh thiếu niên

Người khởi xướng:
Manuel Quibonga Cândido

Luanda • Angola • 2026

THÔNG TIN CHUNG VỀ DỰ ÁN

Hạng mục	Mô tả
Tên dự án	Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa
Người khởi xướng	Manuel Quibonga Cândido
Phiên bản	Tài liệu Tổng thể — Bản cuối cùng (hợp nhất)
Thời gian	2026
Phạm vi ban đầu	Các thành phố của Luanda, đồng thời mở rộng cho các thành phố và tỉnh khác
Phạm vi hướng tới cuối cùng	Toàn quốc — tất cả các thành phố và tỉnh của Angola
Đối tượng hướng tới	Trẻ em và thanh thiếu niên (từ 6 đến 18 tuổi)
Bối cảnh hoạt động	Trường học, bệnh viện và không gian công cộng của cộng đồng
Mô hình tài chính	Tự duy trì ngay từ đầu; mở cho hợp tác và tài trợ
Mô hình quản trị	Sáng kiến cá nhân của người khởi xướng, dự kiến chuyển thành hiệp hội được thành lập hợp pháp
Quyền tác giả	Được bảo hộ theo Luật số 15/14 (Luật về Quyền tác giả và các Quyền liên quan)
Tài liệu hiện có	Biểu trưng, video giới thiệu và bài hát chủ đề (“Hạt Giống Mimosa”)

“Những dòng sông lớn không sinh ra đã lớn.
Chúng bắt nguồn từ một mạch nước nhỏ, lớn dần lên, tự học cách tìm đường đi của mình và,
mà không đánh mất bản chất, làm thay đổi cảnh quan nơi chúng chảy qua.
Dự án Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa cũng ra đời như vậy:
một sáng kiến giản dị, được xây dựng để lớn lên một cách bền vững,
truyền cảm hứng cho mỗi em nhỏ trồng không chỉ một cái cây, mà là một tương lai.”

Manuel Quibonga Cândido, Người khởi xướng

MỤC LỤC

CHƯƠNG I — GIỚI THIỆU 5

Bối cảnh 5

Khởi nguồn 5

Lý do thực hiện 5

CHƯƠNG II — DỰ ÁN 6

Tầm nhìn 6

Sứ mệnh 6

Giá trị 6

Mục tiêu chung 6

Mục tiêu cụ thể 6

Đối tượng hướng tới 6

Nguyên tắc chỉ đạo 7

CHƯƠNG III — CƠ SỞ LUẬN CỨ 8

Môi trường 8

Xã hội 8

Giáo dục 8

Kinh tế 8

Thể chế 8

CHƯƠNG IV — MÔ HÌNH TRIỂN KHAI 9

Chiến lược 9

Phương pháp — Chu trình Hạt Giống Mimosa 9

Các nhóm trường học 9

Tiêu chí sắp xếp thứ tự và mở rộng dần 9

Nguyên tắc xin phép trước 10

CHƯƠNG V — ĐỐI TÁC CHIẾN LƯỢC 11

Cơ sở giáo dục 11

Cơ sở y tế 11

Các đối tác khác 11

CHƯƠNG VI — QUẢN TRỊ DỰ ÁN 13

Cơ cấu điều phối 13

Thành phần đội ngũ hỗ trợ người khởi xướng 13

Chuyển đổi thể chế dự kiến 13

CHƯƠNG VII — KẾ HOẠCH CHIẾN LƯỢC TRIỂN KHAI 14

CHƯƠNG VIII — GIÁM SÁT VÀ ĐÁNH GIÁ 15

CHƯƠNG IX — TÍNH BỀN VỮNG 16

Tài chính 16

Môi trường 16

Thể chế 16

CHƯƠNG X — NHẬN DIỆN THỂ CHẾ 17
Tên gọi 17
Biểu trưng 17
Khẩu hiệu 17
Linh vật 17
Bài hát chủ đề 17
Video giới thiệu 17
Yếu tố đồ họa 17
CHƯƠNG XI — SỞ HỮU TRÍ TUỆ 18
Quyền tác giả 18
Nhãn hiệu và biểu trưng 18
Bài hát và video 18
Sử dụng được ủy quyền 18
Lưu ý về quản lý quyền 18
CHƯƠNG XII — KẾT LUẬN 19
TÀI LIỆU THAM KHẢO 20
PHỤ LỤC 21
PHỤ LỤC I — LỊCH TRÌNH TRIỂN KHAI 2026–2027 22
Giai đoạn 0 — Chuẩn bị thể chế ban đầu 22
Giai đoạn 1 — Tiếp cận các trường học 22
Giai đoạn 2 — Ra mắt chính thức 23
Giai đoạn 3 — Trồng cây ngoài trường và liên hệ song song với các tỉnh 23
Giai đoạn 4 — Mở rộng nhanh cấp tỉnh 23
Giai đoạn 5 — Quy mô toàn quốc 23
Tóm tắt lịch trình cập nhật 24
PHỤ LỤC II — LỜI BÀI HÁT "HẠT GIỐNG MIMOSA" 25
PHỤ LỤC III — MÃ QR TRUY CẬP VIDEO GIỚI THIỆU VÀ TRANG WEB 26
PHỤ LỤC V — GIẤY CHỨNG NHẬN TRƯỜNG THAM GIA VÀ CÁC MẪU THẺ ĐEO 27

CHƯƠNG I — GIỚI THIỆU

Bối cảnh

Angola là một đất nước có nguồn tài nguyên thiên nhiên phi thường. Đất đai màu mỡ, sự đa dạng của các loài cây ăn quả và đa dạng sinh học của những khu rừng là một di sản trước hết thuộc về các thế hệ tương lai. Tuy nhiên, sự mở rộng đô thị nhanh chóng, áp lực ngày càng tăng lên tài nguyên thiên nhiên và việc các không gian xanh trong thành phố dần mất đi đã khiến người dân, nhất là trẻ em, ngày càng xa rời đất đai và những chu trình tự nhiên của đất.

Khởi nguồn

Dự án Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa ra đời từ một niềm tin giản dị mà sâu sắc: trả hạt giống về cho đất là trả lại cho đất địa đàng mà Thiên Chúa đã tạo dựng. Tên của dự án là lời tri ân dành cho Ariela, cháu gái của người khởi xướng, và cho những gì em đại diện: thế hệ sẽ thừa hưởng thế giới mà người lớn hôm nay xây dựng, hoặc phá hủy.

Lý do thực hiện

Ý tưởng cốt lõi không hề phức tạp về công nghệ hay thủ tục hành chính: trẻ em học cách giữ lại hạt của những trái cây mình ăn hằng ngày, dùng những chiếc can nhựa đựng nước đã rỗng làm vườn ươm không tốn chi phí, chăm sóc cây con rồi mang chúng đến trường học, bệnh viện, đường phố và quảng trường, nơi cây sẽ lớn lên và một ngày nào đó cho trái, trở thành bữa ăn nhẹ hoặc món tráng miệng cho những em nhỏ khác. Dự án đã có sẵn biểu trưng, video và bài hát giới thiệu, đóng vai trò công cụ vận động trẻ em, nhà trường và cộng đồng, ngay từ đầu đã mang lại cho dự án một bản sắc riêng và giàu cảm xúc.

CHƯƠNG II — DỰ ÁN

Tầm nhìn

Trả lại cho đất sự dồi dào mà Thiên Chúa đã tạo dựng, để mỗi em nhỏ trở thành người giữ gìn một hạt giống và người kiến tạo một tương lai xanh.

Sứ mệnh

Nuôi dưỡng ở trẻ em và thanh thiếu niên thói quen giữ hạt giống, biến rác thải sinh hoạt thành vườn ươm và trồng cây ăn quả tại các không gian cộng đồng, qua đó hình thành một chuỗi tái trồng rừng đô thị bền vững do giới trẻ Angola dẫn dắt.

Giá trị

- **Giản dị** — những giải pháp mà gia đình, nhà trường hay cộng đồng nào cũng có thể tiếp cận.
- **Tự chủ** — khả năng vận hành mà không phụ thuộc vào nguồn tài chính bên ngoài.
- **Hòa nhập** — mở cửa cho mọi tổ chức hoặc cá nhân tham gia, không phân chia thứ bậc.
- **Trách nhiệm môi trường** — mỗi hành động của cá nhân là một đóng góp chung của cộng đồng.
- **Vai trò chủ thể của trẻ em và thanh thiếu niên** — trẻ em là người hành động, không phải người thụ hưởng thụ động.
- **Phát triển vững chắc** — mở rộng được kiểm chứng theo từng giai đoạn, mà không đánh mất bản chất.

Mục tiêu chung

Thúc đẩy giáo dục môi trường chủ động thông qua việc trẻ em và thanh thiếu niên trồng cây ăn quả tại các không gian công cộng và cộng đồng, góp phần tái trồng rừng đô thị, an ninh lương thực tại địa phương và hình thành những công dân ý thức rõ vai trò của mình trong việc bảo vệ môi trường.

Mục tiêu cụ thể

- Hình thành ở trẻ em và thanh thiếu niên thói quen lâu dài là giữ lại hạt của những trái cây mình ăn.
- Biến những chiếc can nhựa đựng nước đã rỗng thành vườn ươm không tốn chi phí, khuyến khích việc tái sử dụng sáng tạo các vật liệu thải.
- Trồng cây ăn quả tại trường học, bệnh viện và không gian công cộng, trong đó trẻ em là nhân vật chính của quá trình này.
- Thành lập các nhóm trường học và nhóm cấp thành phố tự chủ, bảo đảm sự mở rộng tự nhiên của dự án.
- Tạo ra những lợi ích cộng đồng hữu hình: bóng mát, trái cây, đa dạng sinh học và cảm giác gắn bó với đất.
- Mở rộng dự án đến tất cả các thành phố và tỉnh của Angola thông qua một mô hình nhóm có thể nhân rộng.

Đối tượng hướng tới

Dự án chủ yếu hướng tới trẻ em và thanh thiếu niên từ 6 đến 18 tuổi, trong môi trường nhà trường, cộng đồng và gia đình. Sự tham gia của nhóm đối tượng này không mang tính hình thức: trẻ em là động lực của dự án, không phải những người thụ hưởng thụ động.

Nhóm	Vai trò trong dự án
Trẻ em (6–12 tuổi)	Giữ hạt giống, chuẩn bị can nhựa/vườn ươm và theo dõi sự phát triển của cây.
Thanh thiếu niên (13–18 tuổi)	Dẫn dắt các nhóm trường học, hướng dẫn các em nhỏ hơn và điều phối các đợt trồng cây của cộng đồng.
Giáo viên và nhà giáo dục	Hỗ trợ triển khai tại các trường học và có thể lồng ghép dự án vào các hoạt động giảng dạy.
Gia đình	Được nâng cao nhận thức thông qua con em và có thể cùng tham gia bằng cách giữ hạt giống tại nhà.
Cộng đồng nói chung	Người thụ hưởng trực tiếp những cây được trồng tại các không gian công cộng và các cơ sở y tế, giáo dục.

Nguyên tắc chỉ đạo

- Tham gia mở và tự nguyện, không đặt ra điều kiện loại trừ đối với bất kỳ tổ chức nào.
- Chi phí bằng không là điểm xuất phát, không bao giờ là giới hạn của tham vọng.
- Phát triển theo từng giai đoạn và được kiểm chứng, thận trọng nhưng không để mất nhịp độ.
- Đặt trẻ em lên hàng đầu với tư cách là chủ thể hành động tích cực, không phải người thụ hưởng thụ động.
- Hợp tác là sự tiếp sức giúp đẩy nhanh tiến độ, không bao giờ là điều kiện để tồn tại.

CHƯƠNG III — CƠ SỞ LUẬN CỨ

Môi trường

Việc tái trồng rừng đô thị bằng các loài cây ăn quả góp phần trực tiếp vào việc giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu đối với các thành phố, tăng đa dạng sinh học tại địa phương và phục hồi những không gian xanh bị suy thoái do mở rộng đô thị. Dự án phù hợp với các cam kết của Angola đối với Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDG) 13 (Hành động vì khí hậu) và 15 (Sự sống trên đất liền).

Xã hội

Hành động trồng và chăm sóc một cái cây tái dựng mối gắn kết giữa em nhỏ, gia đình và đất đai, củng cố cảm giác thuộc về cộng đồng. Trường học, bệnh viện và không gian công cộng nhờ đó trở thành nơi gặp gỡ giữa các thế hệ xoay quanh một mục đích chung.

Giáo dục

Chu trình hạt giống là một phương pháp học tập qua trải nghiệm, bổ trợ cho chương trình chính khóa, dạy các em tinh thần trách nhiệm, sự kiên nhẫn và phương pháp thông qua việc trực tiếp theo dõi sự lớn lên của một cái cây, từ hành động giữ hạt giống cho đến cây ra trái.

Kinh tế

Mô hình chi phí bằng không loại bỏ rào cản đầu vào lớn nhất thường cản trở các sáng kiến môi trường trong bối cảnh nhà trường và cộng đồng. Về trung hạn, các cây ăn quả được trồng mang lại lợi ích kinh tế hữu hình cho các tổ chức và gia đình tham gia, dưới hình thức trái cây có sẵn tại địa phương, thậm chí có thể dùng làm bữa ăn nhẹ ở các trường tham gia.

Thể chế

Dự án phù hợp với các Trục 3, 5 và 6 của Kế hoạch Phát triển Quốc gia 2023–2027 và đóng góp vào các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDG) 4 (Giáo dục có chất lượng), 11 (Các thành phố và cộng đồng bền vững), 13 và 15, mang đến cho các tổ chức đối tác một công cụ cụ thể và có thể đo lường để thực hiện những cam kết này.

CHƯƠNG IV — MÔ HÌNH TRIỂN KHAI

Chiến lược

Dự án khởi động đồng thời tại nhiều thành phố của Luanda, với việc hình thành một nhóm tham chiếu nơi công tác theo dõi sát sao hơn và các chỉ số đầu tiên được ghi chép chặt chẽ. Song song đó, ngay từ giai đoạn đầu dự án vẫn mở cho các liên hệ thể chế ngoài Luanda, dung hòa tham vọng về quy mô với một mô hình đã được kiểm chứng và đáng tin cậy trước các đối tác và nhà tài trợ.

Phương pháp — Chu trình Hạt Giống Mimosa

Phương pháp được thiết kế một cách chủ ý để đơn giản, có thể nhân rộng và gần như không tốn chi phí. Phương pháp dựa trên năm bước tạo thành một chu trình liên tục và có sự tham gia, trong đó trẻ em là chủ thể chính ở mọi giai đoạn.

Bước	Mô tả
1. Giữ hạt	Trẻ học cách nhận biết, tách và bảo quản hạt của những trái cây mình ăn ở nhà hoặc ở trường. Hạt giống không còn là rác mà trở thành báu vật.
2. Chuẩn bị	Chiếc can nhựa đựng nước đã rỗng, loại rác thải sinh hoạt có rất nhiều ở bất kỳ khu dân cư nào, được biến thành vườn ươm. Người ta khoan lỗ ở đáy, đổ đầy đất và gieo hạt.
3. Nảy mầm	Trẻ theo dõi quá trình nảy mầm và sự lớn lên của cây con trong vườn ươm, ở nhà hoặc ở trường, qua đó hiểu rằng chăm sóc cần có thời gian, nước và sự quan tâm.
4. Trồng cây	Khi cây con đạt kích thước phù hợp, trẻ mang cây đến nơi trồng cuối cùng: một ngôi trường, một bệnh viện, một con phố, một quảng trường hoặc một mảnh vườn cộng đồng.
5. Chăm sóc	Trẻ thăm nom và theo dõi sự lớn lên của cái cây của mình. Khi cây ra trái, những em nhỏ khác có thể thưởng thức, khép lại chu trình.

Các nhóm trường học

Mỗi trường tham gia dự án trở thành một nhóm tự túc. Học sinh giữ hạt giống, giáo viên hỗ trợ, các can nhựa được mang từ gia đình đến. Chu trình vận hành mà không cần kinh phí của tổ chức.

Tiêu chí sắp xếp thứ tự và mở rộng dần

Thứ tự liên hệ với các tổ chức không tạo ra thứ bậc giữa các tổ chức đó. Thứ tự này được định hướng bởi các tiêu chí sau:

- **Năng lực đáp ứng của tổ chức —** ưu tiên liên hệ những tổ chức có cơ cấu ra quyết định cho phép phản hồi và triển khai nhanh hơn.
- **Thuận lợi về địa lý và hậu cần —** việc mở rộng bắt đầu từ những khu vực người khởi xướng dễ trực tiếp theo dõi nhất.
- **Mức độ sẵn sàng từ trước và sự phù hợp về thể chế —** ưu tiên những tổ chức đã bày tỏ sự quan tâm hoặc cởi mở với dự án.
- **Hiệu ứng lan tỏa —** chú trọng những tổ chức mà việc tham gia có thể khuyến khích các tổ chức khác tham gia.

- **Cân bằng giữa các khu vực —** chiến lược liên hệ nhằm bao phủ một cách cân đối, theo thời gian, các trường công lập, tư thục và nước ngoài.

Các tiêu chí này định hướng trình tự liên hệ với các tổ chức, trong mọi trường hợp không tạo ra ưu tiên theo công trạng hay điều kiện loại trừ đối với những tổ chức chưa được liên hệ.

Nguyên tắc xin phép trước

Không có cuộc trồng cây nào bên ngoài khuôn viên nhà trường được thực hiện nếu chưa có văn bản cho phép trước của cơ quan chịu trách nhiệm về địa điểm đó — dù là Chính quyền tỉnh, Chính quyền thành phố, Bộ Y tế hay một bệnh viện tư nhân. Nguyên tắc này đi trước và chi phối mọi sự mở rộng của dự án sang các không gian công cộng và bệnh viện, và được áp dụng theo trình tự: trước hết là sự chấp thuận của thể chế, sau đó mới đến việc trồng cây. Nguyên tắc bảo vệ dự án, bảo vệ các em nhỏ tham gia và củng cố, trước bất kỳ đối tác hay cơ quan có thẩm quyền nào, tính nghiêm túc và uy tín thể chế của sáng kiến.

CHƯƠNG V — ĐỐI TÁC CHIẾN LƯỢC

Dự án hoàn toàn mở cho các quan hệ đối tác của tổ chức, doanh nghiệp và xã hội dân sự. Logic rất đơn giản và thẳng thắn: các đối tác có được hình ảnh gắn với một sự nghiệp cao đẹp; dự án có được tốc độ và quy mô. Hợp tác luôn là một cơ hội, không bao giờ là điều kiện để tồn tại.

Cơ sở giáo dục

Tổ chức	Cơ sở chiến lược
Các trường công lập của Angola	Chiếm số lượng học sinh lớn nhất, bảo đảm độ phủ theo lãnh thổ, tính chính danh của thể chế và tác động lớn đến cộng đồng.
Các trường tư thục của Angola	Có quyền tự chủ hành chính lớn hơn và khả năng triển khai nhanh, góp phần vào đổi mới, huy động nguồn lực và phổ biến các thực hành tốt của dự án.
Các trường nước ngoài tại Angola	Tăng cường tầm ảnh hưởng quốc tế của dự án, thúc đẩy hợp tác giữa các tổ chức và tạo điều kiện nhân rộng dự án sang các bối cảnh khác.

Cơ sở y tế

Cơ sở y tế	Cơ sở chiến lược
Bệnh viện công (hệ thống MINSA)	Những không gian thể chế có phạm vi xã hội rộng, cần có sự cho phép của Bộ Y tế và thỏa thuận hợp tác; góp phần nhân văn hóa không gian và thu hút các em nhỏ đang điều trị nội trú tham gia.
Bệnh viện và phòng khám tư nhân	Quyết định linh hoạt hơn và có sẵn không gian riêng để làm vườn cây ăn quả, chỉ cần một thỏa thuận hợp tác đơn giản với ban giám đốc chuyên môn.

Các đối tác khác

Đối tác tiềm năng	Có thể đóng góp	Nhận lại
Chính quyền tỉnh và chính quyền thành phố	Sự cho phép, hỗ trợ hậu cần và kết nối với các trường học và không gian công cộng trên địa bàn	Công cụ cụ thể để thực hiện các chính sách môi trường và giáo dục của địa phương
Bộ Môi trường	Sự công nhận chính thức, cán bộ kỹ thuật hỗ trợ, các hạt giống đặc biệt	Gắn với một dự án có tác động quốc gia đo lường được
Bộ Giáo dục	Tiếp cận trường học, lồng ghép vào chương trình, huy động giáo viên	Đổi mới sư phạm với tác động môi trường trực tiếp tại các trường học
Bộ Nông nghiệp và Lâm nghiệp	Hỗ trợ kỹ thuật về nông học và lâm học, hỗ trợ từ các vườn ươm quốc gia và hướng dẫn về các loài cây phù hợp	Quảng bá giáo dục môi trường và lâm nghiệp, đề cao các chính sách tái trồng rừng

Đối tác tiềm năng	Có thể đóng góp	Nhận lại
Doanh nghiệp (Trách nhiệm xã hội)	Tài trợ vật tư, vận chuyển và truyền thông	Hình ảnh gắn với giáo dục, môi trường và trẻ em tại Angola
Các tổ chức phi chính phủ (NGO) về môi trường	Phương pháp luận, đào tạo người hướng dẫn, mạng lưới quốc tế	Một dự án bén rễ trong cộng đồng với thành phần thanh thiếu niên mạnh mẽ
Hợp tác quốc tế	Tài trợ để mở rộng quy mô, hỗ trợ kỹ thuật chuyên sâu	Đóng góp vào các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDG) 11, 13 và 15
Truyền thông và báo chí	Đưa tin, lan tỏa video và bài hát, làm phim tài liệu	Nội dung giàu tính nhân văn, tích cực và có sức hấp dẫn mạnh về hình ảnh và cảm xúc

Lưu ý: tùy theo nhu cầu, hỗ trợ kỹ thuật của Bộ Nông nghiệp và Lâm nghiệp có thể được cung cấp trực tiếp hoặc thông qua các viện nghiên cứu nông nghiệp, cơ quan cấp tỉnh, các trạm thí nghiệm, vườn ươm lâm nghiệp và trung tâm khuyến nông trực thuộc.

CHƯƠNG VI — QUẢN TRỊ DỰ ÁN

Ở giai đoạn hiện nay, dự án vận hành như một sáng kiến cá nhân của người khởi xướng, chưa có tư cách pháp nhân riêng. Cơ cấu gọn nhẹ, phi tập trung và dựa vào con người, không dựa vào các chức vụ có lương.

Cơ cấu điều phối

Cấp	Thành phần	Chức năng chính
Điều phối trung ương	Người khởi xướng và các cộng tác viên tình nguyện không chính thức	Tầm nhìn, chiến lược, truyền thông và kết nối giữa tất cả các nhóm
Nhóm tham chiếu	Các trường học của thành phố khởi động ở Luanda	Thực hiện chu trình; kiểm chứng mô hình có thể nhân rộng
Nhóm trường học	Giáo viên điều phối và học sinh giám sát viên	Giữ hạt giống, quản lý vườn ươm, thực hiện việc trồng cây tại trường
Hội đồng Thanh thiếu niên	Các em thanh thiếu niên được bầu chọn ở mỗi trường tham gia	Tiếng nói của trẻ em trong dự án; truyền đạt kiến thức giữa những người cùng lứa
Các nhóm cấp thành phố và tỉnh	Nhân rộng mô hình tại các địa bàn khác	Mở rộng tự chủ dựa trên mô hình đã được củng cố

Thành phần đội ngũ hỗ trợ người khởi xướng

- **Điều phối chung —** người khởi xướng; ra quyết định chiến lược, đại diện dự án và quan hệ thể chế ở cấp cao nhất.
- **Liên lạc thể chế và công văn —** theo dõi việc gửi và nhận phản hồi các công văn và liên hệ thể chế.
- **Hỗ trợ kỹ thuật nông học —** thẩm định các hướng dẫn về loài cây và cách trồng trước khi chuyển đến các trường.
- **Truyền thông và nội dung —** quản lý mạng xã hội, video, tài liệu đồ họa.
- **Hỗ trợ sư phạm —** rà soát các kịch bản và Cẩm nang Người Giữ Hạt Giống dựa trên kinh nghiệm giảng dạy trên lớp.

Không vai trò nào trong số này đòi hỏi quan hệ chính thức chừng nào dự án còn mang tính chất sáng kiến cá nhân; các vị trí được đảm nhận trên cơ sở tình nguyện gắn bó với sự nghiệp, tùy theo nhu cầu.

Chuyển đổi thể chế dự kiến

Mô hình điều phối cá nhân phù hợp với giai đoạn hiện tại, vì không phụ thuộc vào thủ tục hành chính để bắt đầu vận hành. Tuy nhiên, dự kiến mô hình này sẽ phát triển thành một hiệp hội dân sự được thành lập hợp pháp vào thời điểm dự án cần ký các thỏa thuận chính thức có phạm vi lớn hơn hoặc tiếp nhận các khoản hiến tặng có giá trị đáng kể; khi đó, việc có một thực thể có tư cách pháp nhân riêng, có khả năng ký hợp đồng và chịu trách nhiệm dưới danh nghĩa của mình, sẽ củng cố uy tín và tính bền vững thể chế của dự án. Quá trình này, khi được khởi động, cần được thực hiện với sự hỗ trợ pháp lý chuyên môn, phù hợp với pháp luật hiện hành của Angola về hiệp hội.

CHƯƠNG VII — KẾ HOẠCH CHIẾN LƯỢC TRIỂN KHAI

Dự án được tổ chức thành sáu giai đoạn tuần tự và gọn gàng. Giai đoạn chuẩn bị thể chế ban đầu, với Chính quyền tỉnh, các chính quyền thành phố và các cơ sở y tế, diễn ra vào tháng 8, tận dụng kỳ nghỉ hè của trường học. Việc tiếp cận các trường học khởi động ngay khi bước vào năm học mới, vào tháng 9, và việc liên hệ thể chế với các tỉnh còn lại bắt đầu song song với những đợt trồng cây đầu tiên ở Luanda, để việc mở rộng toàn quốc không kéo dài quá năm 2027.

Giai đoạn	Thời gian	Tên gọi	Hoạt động chính
0	Tháng 8/2026	Chuẩn bị thể chế ban đầu	Giới thiệu dự án với Chính quyền tỉnh Luanda và đề nghị cấp thư bảo trợ thể chế; liên hệ chính thức với chính quyền các thành phố tham gia; liên hệ với các bệnh viện công (MINSA) và tư nhân được lựa chọn; áp dụng Nguyên tắc xin phép trước cho mọi không gian bên ngoài khuôn viên trường. Diễn ra trong kỳ nghỉ hè của trường học, không chịu áp lực của lịch năm học.
1	Tháng 9/2026	Tiếp cận các trường học	Giới thiệu dự án với ban giám hiệu ngay từ đầu năm học; nhận cam kết tham gia và xác định giáo viên điều phối; các buổi nâng cao nhận thức, thu thập hạt giống và gieo trồng cùng các em nhỏ trong các can nhựa làm vườn ươm.
2	Tháng 10/2026	Ra mắt chính thức	Lễ ra mắt, một tháng sau khi gieo hạt trong các can nhựa, khi những hạt giống đầu tiên đã nảy mầm; đưa tin trên truyền thông và giới thiệu các đối tác thể chế; chính thức thành lập các nhóm trường học và Hội đồng Thanh thiếu niên.
3	Tháng 11/2026 đến tháng 1/2027	Trồng cây ngoài trường và liên hệ song song với các tỉnh	Trồng cây cộng đồng, tại bệnh viện và tại các không gian công cộng được cấp phép ở Luanda; song song đó, khởi động những liên hệ thể chế đầu tiên tại các tỉnh ngoài Luanda để không làm chậm việc mở rộng.
4	Tháng 2 đến tháng 7/2027	Mở rộng nhanh cấp tỉnh	Nhân rộng mô hình — bao gồm quy trình liên hệ trước đã khởi động ở giai đoạn trước — tại 8 đến 10 tỉnh mới; đào tạo các điều phối viên địa phương; báo cáo tác động quốc gia đầu tiên.
5	Tháng 8 đến tháng 12/2027	Quy mô toàn quốc	Hiện diện tích cực tại 21 tỉnh của Angola; củng cố sự công nhận của thể chế và các quan hệ đối tác chiến lược.

CHƯƠNG VIII — GIÁM SÁT VÀ ĐÁNH GIÁ

Dự án đo lường thành công của mình thông qua các chỉ số cụ thể và có thể kiểm chứng, được ghi chép trước tiên tại nhóm tham chiếu rồi tổng hợp ở quy mô quốc gia. Sự giản dị của các chỉ số này phản ánh triết lý của dự án: những gì được trồng đều được tính.

Chỉ số	Mục tiêu Năm 1	Mục tiêu Năm 3
Trẻ em tham gia	500	50.000+
Trường học tham gia	5–10	500+
Hạt giống nảy mầm thành công	1.000	100.000+
Cây được trồng tại không gian công cộng	100	10.000+
Bệnh viện và trường học có cây của dự án	3–5	200+
Nhóm trường học đang hoạt động	5–10	500+
Nhóm cấp thành phố đang hoạt động	1–3	50+
Tỉnh có sự hiện diện của dự án	8–10	21 (tất cả) — đã đạt được từ Năm 2

CHƯƠNG IX — TÍNH BỀN VỮNG

Tài chính

Tính bền vững không phải là mục tiêu cần đạt trong tương lai, mà là điều kiện xuất phát. Hạt giống không cần mua, mà lấy từ những trái cây các gia đình vốn đã ăn. Can nhựa không cần mua, vì chúng là rác thải sinh hoạt có rất nhiều. Đất thì có ở bất kỳ mảnh sân nào.

Hạng mục	Chi phí cơ bản	Ghi chú
Hạt giống	Bằng không	Lấy từ những trái cây được các gia đình và nhà trường ăn
Can nhựa và vườn ươm	Bằng không	Tái sử dụng các can nhựa rỗng từ gia đình và nhà trường
Đất cho vườn ươm	Tối thiểu	Có sẵn tại địa phương, không tốn chi phí ở khu vực ven đô
Vận chuyển cho các đợt trồng cây cộng đồng	Thay đổi	Nhu cầu hỗ trợ bên ngoài chính; có thể giải quyết tại địa phương
Tài liệu truyền thông	Thấp	Có thể in chất lượng thấp hoặc do đối tác tặng
Biểu trưng, video và bài hát giới thiệu	Đã có	Tài liệu đã được sản xuất và sẵn sàng sử dụng từ lúc khởi động

Không có hỗ trợ bên ngoài — Dự án vẫn vận hành	**Có hỗ trợ bên ngoài — Dự án tăng tốc**
Hạt giống miễn phí; can nhựa tái sử dụng; đất có sẵn tại địa phương; trẻ em và giáo viên là tình nguyện viên; tăng trưởng chậm nhưng liên tục và vững chắc.	Tài liệu truyền thông; vận chuyển cho các đợt trồng cây cộng đồng; đưa tin trên truyền thông; mở rộng nhanh hơn; phạm vi tiếp cận rộng hơn và tác động đo lường được.

Môi trường

Mô hình hoàn toàn dựa trên việc tái sử dụng phế thải và các loài cây ăn quả bản địa hoặc đã thích nghi với khí hậu Angola, không dùng đầu vào hóa học, góp phần giảm thiểu biến đổi khí hậu và phục hồi đa dạng sinh học trong môi trường đô thị.

Thể chế

Mạng lưới phân tán gồm các nhóm trường học và nhóm cấp thành phố làm giảm sự phụ thuộc vào bất kỳ một tổ chức duy nhất nào. Việc chuyển thành hiệp hội được thành lập hợp pháp, như trình bày trong Chương VI, củng cố tính bền vững của dự án vượt ra ngoài sự hiện diện trực tiếp của người khởi xướng.

CHƯƠNG X — NHẬN DIỆN THỂ CHẾ

Tên gọi

Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa. Tên gọi này là lời tri ân dành cho Ariela, cháu gái của người khởi xướng, biểu tượng của thế hệ sẽ thừa hưởng những gì được gieo trồng hôm nay.

Biểu trưng

Biểu trưng thể hiện một mầm cây nhú lên từ lòng bàn tay đang mở, được bao quanh bởi một khung tròn gồm hai vòng cung xanh lá ở phía trên và bộ rễ ở phía dưới, với bảng màu xanh lá, gắn với sự tăng trưởng, và nâu đất, gắn với đất đai. Tên dự án và khẩu hiệu đi kèm biểu tượng bằng kiểu chữ riêng.

Khẩu hiệu

“Gieo Hy Vọng, Gặt Tương Lai.”

Linh vật

Chính là Ariela, nhân vật thiếu nhi đại diện cho thế hệ giữ gìn hạt giống, được sử dụng trong các tài liệu giảng dạy và trong các buổi giới thiệu với trẻ em.

Bài hát chủ đề

Bài hát “Hạt Giống Mimosa”, đã được sáng tác và đang được sử dụng như một công cụ vận động trẻ em, nhà trường và cộng đồng.

Video giới thiệu

Video giới thiệu đã được sản xuất, được dùng để giới thiệu dự án với các tổ chức và cộng đồng.

Yếu tố đồ họa

Bảng màu xanh lá và nâu đất cùng hệ biểu tượng hữu cơ gồm lá, rễ và hạt giống được áp dụng nhất quán cho thẻ đeo, giấy chứng nhận và tài liệu giảng dạy của dự án.

CHƯƠNG XI — SỞ HỮU TRÍ TUỆ

Quyền tác giả

Tên gọi, ý tưởng, các văn bản, biểu trưng, bài hát và video giới thiệu đều do Manuel Quibonga Cândido sáng tạo và khởi xướng, và được bảo hộ theo Luật số 15/14, ngày 31 tháng 7 (Luật về Quyền tác giả và các Quyền liên quan), theo đó việc bảo hộ phát sinh tự động, không phụ thuộc vào đăng ký.

Nhãn hiệu và biểu trưng

Quyền sử dụng biểu trưng thuộc về người khởi xướng. Việc bên thứ ba, kể cả các trường học và các đối tác khác, sao chép biểu trưng chỉ được phép trong phạm vi chính thức tham gia dự án và kèm theo việc ghi rõ nguồn.

Bài hát và video

Bài hát và video giới thiệu tuân theo cùng một logic bảo hộ. Việc các đối tác sử dụng cần có sự cho phép trước và luôn phải ghi đầy đủ ghi nhận dành cho dự án.

Sử dụng được ủy quyền

Các trường học, bệnh viện và những đơn vị tham gia khác được sử dụng tên gọi, biểu trưng, bài hát chủ đề và tài liệu giảng dạy chỉ trong phạm vi các hoạt động của dự án, điều này không bao hàm việc chuyển nhượng quyền cũng như không bao hàm bất kỳ việc sử dụng nào vì mục đích thương mại.

Lưu ý về quản lý quyền

Trong giai đoạn điều phối cá nhân hiện nay, như trình bày trong Chương VI, các quyền này do chính người khởi xướng nắm giữ, và dự kiến sẽ được chuyển giao cho hiệp hội trong trường hợp và vào thời điểm hiệp hội được thành lập.

CHƯƠNG XII — KẾT LUẬN

Dự án này không sinh ra từ một phòng thí nghiệm hay một hội nghị quốc tế. Nó sinh ra từ một em nhỏ tên là Ariela, từ một chiếc can nhựa rỗng và từ một hạt giống chưa bị vứt đi.

Đó là niềm tin rằng những vấn đề lớn được giải quyết bằng những hành động nhỏ được nhiều đôi tay lặp đi lặp lại. Rằng em nhỏ hôm nay gieo một hạt giống sẽ hiểu rằng ngày mai có thể khác với hiện tại. Và rằng Angola, với đất đai, trái cây và những người con của mình, có đủ mọi thứ cần thiết để trở thành một khu vườn.

Dự án Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa đã sẵn sàng bắt đầu. Dù có hay không có nhà tài trợ. Dù có hay không có sự công nhận chính thức. Với những hạt giống còn lại từ bữa tối hôm nay và với những chiếc can nhựa đang nằm ngoài sân.

Manuel Quibonga Cândido
Người khởi xướng Dự án Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa
Luanda • Angola • 2026

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Kế hoạch Phát triển Quốc gia 2023–2027 (PDN), Các Trục 3, 5 và 6.
- Liên Hợp Quốc. Các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDG), SDG 4, 11, 13 và 15.
- Luật số 15/14, ngày 31 tháng 7 — Luật về Quyền tác giả và các Quyền liên quan.
- Luật về Hiệp hội của Cộng hòa Angola — văn bản đang có hiệu lực, cần được xác nhận với cố vấn pháp lý vào thời điểm thành lập hiệp hội.

PHỤ LỤC

- Phụ lục I — Lịch trình triển khai chi tiết
- Phụ lục II — Lời bài hát “Hạt Giống Mimosa”
- Phụ lục III — Mã QR truy cập video giới thiệu
- Phụ lục IV — Cẩm nang Người Giữ Hạt Giống
- Phụ lục V — Giấy chứng nhận trường tham gia và các mẫu thẻ đeo

PHỤ LỤC I — LỊCH TRÌNH TRIỂN KHAI 2026–2027

Lịch trình này trình bày chi tiết, theo từng tháng, việc thực hiện sáu giai đoạn được mô tả trong Chương VII. Giai đoạn chuẩn bị thể chế ban đầu diễn ra vào tháng 8/2026, trong kỳ nghỉ hè của trường học, để việc tiếp cận các trường học bắt đầu ngay khi bước vào năm học mới, vào tháng 9. Việc liên hệ thể chế với các tỉnh còn lại bắt đầu song song với những đợt trồng cây đầu tiên ở Luanda, nhằm đạt được sự hiện diện tại 21 tỉnh ngay trong năm 2027.

Giai đoạn 0 — Chuẩn bị thể chế ban đầu

Thời gian	Bước	Hành động
Tháng 8/2026 (nửa đầu tháng)	Liên hệ Chính quyền tỉnh	• Giới thiệu dự án với Chính quyền tỉnh Luanda. • Đề nghị cấp thư bảo trợ thể chế và sự chấp thuận cho việc trồng cây tại các không gian công cộng. • Sự chấp thuận của tỉnh tạo thuận lợi cho tất cả các liên hệ thể chế tiếp theo.
Tháng 8/2026 (nửa cuối tháng)	Liên hệ chính quyền thành phố và các bệnh viện	• Với thư bảo trợ của tỉnh trong tay, liên hệ chính thức với chính quyền các thành phố nơi có các trường tham gia. • Gửi công văn chính thức đến các bệnh viện công (MINSA) và các phòng khám, bệnh viện tư nhân được lựa chọn. • Cùng xác định các địa điểm thí điểm và ký các thỏa thuận hợp tác đơn giản. • Chỉ định đầu mối liên lạc cấp thành phố và bệnh viện.

Nguyên tắc xin phép trước: không có cuộc trồng cây nào bên ngoài các trường tham gia được thực hiện nếu chưa có văn bản cho phép trước của cơ quan chịu trách nhiệm về không gian đó. Quy tắc này bảo vệ dự án và các em nhỏ, đồng thời củng cố uy tín thể chế của sáng kiến trước bất kỳ đối tác hay cơ quan có thẩm quyền nào.

Giai đoạn 1 — Tiếp cận các trường học

Thời gian	Bước	Hành động
Tháng 9/2026 (đầu năm học)	Tham gia và khởi động tại các trường học	• Giới thiệu dự án với ban giám hiệu các trường, sử dụng video, tài liệu và bài trình chiếu. • Nhận cam kết tham gia và xác định giáo viên điều phối. • Các buổi nâng cao nhận thức cho học sinh. • Thu thập hạt giống và chuẩn bị các can nhựa làm vườn ươm; gieo những hạt giống đầu tiên cùng các em nhỏ.

Giai đoạn 2 — Ra mắt chính thức

Thời gian	Bước	Hành động
Tháng 10/2026 (một tháng sau khi gieo)	Lễ ra mắt	• Lễ ra mắt: mỗi em nhỏ theo dõi những dấu hiệu nảy mầm đầu tiên của hạt giống của mình. • Đưa tin trên truyền thông và giới thiệu các đối tác thể chế. • Chính thức thành lập các nhóm trường học và Hội đồng Thanh thiếu niên.

Giai đoạn 3 — Trồng cây ngoài trường và liên hệ song song với các tỉnh

Thời gian	Bước	Hành động
Tháng 11/2026 đến tháng 1/2027	Trồng cây tại Luanda	• Trồng cây cộng đồng tại các không gian công cộng được chính quyền thành phố cho phép. • Trồng cây tại các bệnh viện công được cấp phép (MINSA) và tại các phòng khám, bệnh viện tư nhân đối tác. • Mỗi cây được gắn biển ghi: tên em nhỏ, ngày tháng và địa điểm. • Mở rộng sang các trường mới của Luanda trên cơ sở tự nguyện tham gia.
Tháng 11/2026 đến tháng 1/2027	Liên hệ với các tỉnh (song song)	• Khởi động những liên hệ thể chế đầu tiên tại các tỉnh ngoài Luanda, theo cùng quy trình của Giai đoạn 0. • Liên hệ này diễn ra song song với việc trồng cây ở Luanda, để không làm chậm việc mở rộng toàn quốc.

Giai đoạn 4 — Mở rộng nhanh cấp tỉnh

Thời gian	Bước	Hành động
Tháng 2 đến tháng 7/2027	Nhân rộng cấp tỉnh	• Nhân rộng mô hình tại 8 đến 10 tỉnh mới, với việc liên hệ thể chế trước đã được thực hiện ở giai đoạn trước. • Đào tạo các điều phối viên địa phương về quy trình xin phép của thể chế. • Báo cáo tác động quốc gia đầu tiên. • Đăng ký tham gia các chương trình giáo dục môi trường quốc gia.

Giai đoạn 5 — Quy mô toàn quốc

Thời gian	Bước	Hành động
Tháng 8 đến tháng 12/2027	Hiện diện toàn quốc đầy đủ	• Củng cố sự hiện diện tại 21 tỉnh của Angola. • Củng cố sự công nhận của thể chế và các quan hệ đối tác chiến lược.

Tóm tắt lịch trình cập nhật

Thời gian	Giai đoạn	Cột mốc chính
Tháng 8/2026 (nửa đầu tháng)	Giai đoạn 0	Liên hệ Chính quyền tỉnh — sự chấp thuận của thể chế.
Tháng 8/2026 (nửa cuối tháng)	Giai đoạn 0	Liên hệ chính quyền thành phố và các bệnh viện.
Tháng 9/2026	Giai đoạn 1	Các trường tham gia, nâng cao nhận thức, hạt giống và can nhựa — đầu năm học.
Tháng 10/2026	Giai đoạn 2	Ra mắt chính thức — những dấu hiệu nảy mầm đầu tiên.
Tháng 11/2026 – tháng 1/2027	Giai đoạn 3	Trồng cây ngoài trường tại Luanda; liên hệ song song với các tỉnh.
Tháng 2 – tháng 7/2027	Giai đoạn 4	Mở rộng nhanh sang 8–10 tỉnh mới.
Tháng 8 – tháng 12/2027	Giai đoạn 5	Hiện diện tích cực tại 21 tỉnh của Angola.

Manuel Quibonga Cândido · Người khởi xướng · Luanda · Angola · 2026
© 2026 Manuel Quibonga Cândido. Bảo lưu mọi quyền.

PHỤ LỤC II — LỜI BÀI HÁT "HẠT GIỐNG MIMOSA"

Bài hát gốc của Dự án Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa, đã được sáng tác và đang được sử dụng như một công cụ vận động trẻ em, nhà trường và cộng đồng (xem Chương X — Nhận diện thể chế).

Ê ê... ô ô...
Trên mặt đất, sự sống đang lớn lên...

(Đoạn 1)
Trong tĩnh lặng của mảnh đất bị lãng quên
Một giọng nói bắt đầu cất tiếng gọi
Đó là sự sống đang xin một lối đi
Đó là lúc bắt đầu lại

(Tiền điệp khúc)
Gió đã mang bài ca ấy đi
Qua thảo nguyên đến một trái tim

(Điệp khúc)
Một hạt giống sẽ lớn lên
Trên mặt đất sẽ đơm hoa
Nếu ta chăm sóc bằng tình yêu
Sự sống trở lại với nhiều sắc màu hơn

(Đoạn 2)
Ariela Quibonga đã nghe thấy
Nỗi đau mà không ai cảm nhận
Bằng đôi tay em chạm vào đất
Và gieo xuống sự đổi thay

(Điệp khúc)
Một hạt giống sẽ lớn lên
Trên mặt đất sẽ đơm hoa
Nếu ta chăm sóc bằng tình yêu
Sự sống trở lại với nhiều sắc màu hơn

(Đoạn nối)
Ôi malembe... malembe...
Sự sống lớn lên chậm rãi...
Ôi malembe... malembe...
Cần phải chăm sóc...

(Kết)
Ariela Quibonga đã chỉ cho chúng ta thấy
Rằng tương lai đã bắt đầu
Từ một hạt giống trong lòng đất
Đã hóa thành hy vọng và hóa thành bánh mì.

"Malembe" là một từ tiếng Kimbundu, có nghĩa là "chậm rãi, từ tốn".

PHỤ LỤC III — MÃ QR TRUY CẬP VIDEO GIỚI THIỆU VÀ TRANG WEB

Video giới thiệu của Dự án Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa, đã được sản xuất và được dùng để giới thiệu dự án với các tổ chức và cộng đồng (xem Chương X — Nhận diện thể chế). Hãy hướng camera điện thoại vào mã bên dưới để truy cập trực tiếp **video**.

https://youtu.be/WAgqXJfLfJU?si=QD8V9G7fSoz3qybA

- Hãy hướng camera điện thoại vào mã bên dưới để truy cập trực tiếp **trang web**.

Trang web chính thức của Dự án: www.sementemimosa.it.ao

PHỤ LỤC V — GIẤY CHỨNG NHẬN TRƯỜNG THAM GIA VÀ CÁC MẪU THẺ ĐEO

Các mẫu đồ họa chính thức của Dự án Ariela Quibonga và Hạt Giống Mimosa, đã được sản xuất và sẵn sàng áp dụng tại các trường tham gia: giấy chứng nhận tham gia của thể chế và các thẻ đeo nhận diện dành cho Giáo viên Điều phối, Người Giữ Hạt Giống và Trường Tham gia (xem Chương X — Nhận diện thể chế).

Giấy chứng nhận trường tham gia

Thẻ đeo — Giáo viên Điều phối

Thẻ đeo — Người Giữ Hạt Giống

Nhãn — Trường tham gia